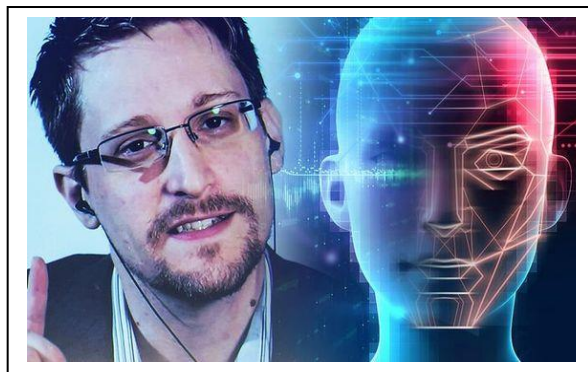

I allmänhetens tjänst

Av Edward Snowden

(2019)

Pia Hellertz – oktober 2019

Jag har under några oktoberdagar levt i visseblåsaren **Edward Snowdens** fascinerande och skrämmande värld. Hans självbiografi har kommit ut på svenska på *Leopard förlag* med rubriken "*I allmänhetens tjänst*". Originalets titel var "*Permanent Record*", varaktig dokumentation, och det är vad boken är. En dokumentation av hans liv från hans barndom till idag. Han dedicerar boken "*Till L*" vilket blir begripligt först i sista kapitlet. L är hans livspartner **Lindsay Mills**, som nu lever med honom i Ryssland.

För att få en djupare insyn i Snowdens värld har jag också ännu en gång läst **Glenn Greenwalds** bok "*Storebror ser dig – Edward Snowden och den globala övervakningsstaten*" (2014) med den talande originaltiteln "*No Place to Hide*". Jag skrev en artikel om Greenwalds bok som ligger på min Boksida.¹ Samtidigt tittade jag på **Oliver Stones** film "*Snowden*" två gånger och **Laura Poitras** dokumentär "*Citizenfour*", också två gånger.² Den fick en Oscar som bästa dokumentär år 2015. Den här bilden är tagen då.

Laura Poitras, Glenn Greenwald och Lindsay Mills

Att se dessa två filmer varannan kväll gav en djupare förståelse för hela skeendet. Filmerna rekommenderas varmt... 😊. Det är så fascinerande att se

¹ http://www.piahellertz.com/Storebror_ser_dig.pdf

² Citizenfour ligger på Youtube - <https://www.youtube.com/watch?v=EDhB-A23IUk&t=3586s>. Även "Snowden" finns på Youtube.

hur enormt porträttlika rollbesättningen i filmen ”Snowden” är.

På slutet av Stones film gör Edward Snowden bland annat en insats genom att spela sig själv.³ Det var Snowden själv som kom på det ”nagelbitande” slutet i filmen när Snowden skulle smugla ut dokumenten. Jag håller med – det var enormt spännande. Oliver Stone berättar dock att hur det egentligen gick till när dokumenten smugglades ut vet bara Snowden, vilket han berättar i sin självbiografi. Återkommer om det nedan.

Oavsett om han kallas hjälte eller förrädare så är före detta National Security Agency-entreprenören Edward Snowden den viktigaste visseblåsaren i modern tid, vars avslöjanden kommer att påverka årtionden framöver. Jag undrar dock hur han känner idag när han och vi alla ser hur den enorma övervakningstekniken utvecklas alltmer. Jag tänker bland annat på den aktuella kritiken mot *Huawei* och andra kinesiska teknikbolag och de digitala övervaknings- och poängsystem som de tävlar om att utveckla.^{4 5 6}

³ *How the Real Edward Snowden Helped Write the Ending to Oliver Stone’s ‘Snowden’* – Jen Yamato – 12 juli 2017 -

<https://www.thedailybeast.com/how-the-real-edward-snowden-helped-write-the-ending-to-oliver-stones-snowden>

⁴ *Efter Huawei – nu svartlistas fler kinesiska teknikbolag* – 8 okt. 2019 -

<https://www.nyteknik.se/digitalisering/efter-huawei-nu-svartlistas-fler-kinesiska-teknikbolag-6974103>

⁵ *Så ska Kina fostra mönstermedborgare* - Jojje Olsson - journalist och författare bosatt i Taipei, Taiwan - <https://www.omvarlden.se/Opinion/analys/sa-ska-kina-fostra-monstermedborgare/>

⁶ *China’s New Cybersecurity Program: NO Place to Hide* - av Steve Dickinson - 30 september 2019 -

<https://www.chinalawblog.com/2019/09/chinas-new-cybersecurity-program-no-place-to-hide.html?fbclid=IwAR09SS7GVnYdWBD-GRLZ15iy7Ddm0pgNJmdk44oeMlAEXC4MDBlqf5tuX7A>

Hjältar

Det finns ytterligare några hjältar i sammanhanget, den prisbelönade dokumentärfilmaren **Laura Poitras** och den grävande reportern och juristen **Glenn Greenwald**. Jag imponeras av deras enormt seriösa och professionella arbete med att hjälpa Snowden att få ut de hemliga och skrämmande dokumenten på det sätt som bäst väckte uppmärksamhet. De hade också hjälp av *Guardians* reporter **Ewen MacAskill**. Tillsammans planerade de uppläggningsen av de avslöjanden som Snowden gör och skriver de artiklar som publiceras dag efter dag i Guardian och därmed också i andra tidningar. Dessutom gör Greenwald TV-inslag som verkligen innebär att världen får upp ögonen och blir omskakad. När det till och med avslöjas att NSA spionerar på **Angela Merkels** privata mobiltelefon, då blir det starka reaktioner.

Glenn Greenwald är reporter och inte expert på tekniken, så han var tvungen att få hjälp så inte hans datorer blev hackade, men mer om detta nedan.⁷

Snowdens barndom och uppväxt

Snowden är född den 21 juni år 1983 och är således i skrivande stund 36 år. Han har levt i exil i Ryssland sen 2013. Det är roande att läsa om hur han som 6-åring inte ville gå och lägga sig när föräldrarna sa till så han gick runt och ställde tillbaka klockorna i huset fem timmar och kände en enorm frihetskänsla när han för första gången fick se solnedgången på ”årets längsta dag”. Det var hans första ”hackning”. Det är också rörande att läsa om hur Snowden som liten grabb, i 6-årsåldern, fick se hur pappan bar hem den första datorn, en

⁷ Meet the Man Hired to Make Sure the Snowden Docs Aren't Hacked – 27 maj 2014 - <https://mashable.com/2014/05/27/micah-lee-greenwald-snowden/?europe=true>

Commodore 64. Han fick sitta i sin pappas knä och se hur den fungerade i början. Detta bör alltså ha varit omkring år 1989. Det var ungefär samtidigt som jag fick se den första datorn, en *Mac Plus*. Det bör ha varit 1988.

Commodore 64
Bilden är hämtad från nätet

Det var min dåvarande chef,
Lars-Eric Uneståhl som hade den.
När han köpte upp sig så fick jag den.

Snowden går mycket ingående in på sin familj och deras släktträd. Hans pappa hade flera tjänster inom försvaret. Även mamman hade uppgifter inom försvaret. Båda hade "top secret"-godkännande. Snowden berättar att han fortfarande inte riktigt vet vad pappan sysslade med, vilket var vanligt i den värld han levde.

Mamman verkar ha varit en fantastisk pedagog. Han skriver att hon älskade att ge honom matematiska utmaningar. Genom åren stegrade hon svårighetsgraden. Även mormodern verkar ha stimulerat hans intellekt. Hon hade en stor bokhylla som fascinerade honom. Boken avslöjar hans belästhets, allt från science fiction till klassiker, från Odysseus till kung Arthur. Det roliga är att han ofta berättar ganska ingående om böckerna och rollgestalterna i dem och vad som påverkat honom.

Så kom pappan hem med en *Compaq Presario 425*. Från den dagen var Snowden och datorn oskiljbara skriver han.

Till mammas förtret placerades den mitt på matbordet 😊.

Väldigt mycket handlade inledningsvis om olika spel på datorn. Det är intressant att läsa om hur och vad Snowden lärde sig genom dessa spel, även om

jag inte förstår mycket eftersom jag aldrig har spelat datorspel. Det ständiga spelandet innebar dock konflikter med familjen, i synnerhet med storasyster som ville ha tillgång till telefonen. Datorn på den tiden var ju kopplad till telefonlinjen. Det löste föräldrarna med att skaffa en andra telefonlinje. *"Friden lägrade sig över vår boning,"* skriver han (s. 53)

Skolan

Ett ämne som var mycket ointressant för Snowden var skolan. Han hittade ett sätt att beräkna vad han måste göra för att bli någorlunda godkänd och slippa göra sånt han absolut inte var intresserad av att göra. Han hittade på ett poängsystem för att kunna göra dessa beräkningar. Både han själv och hans föräldrar insåg att den utbildning han fick på nätet var *"bättre och rentav mer praktisk för mina framtida karriärmöjligheter än något som skolan tillhandahöll"* (s. 45). Han läste allt han kom över. *"Och vare sig ... det var om PC eller makrobiotiska dieter eller avskaffandet av dödsstraffet var jag intresserad"*, skriver han (s. 47). Att läsa om Snowdens "hackande" under tonåren var fascinerande. Han insåg tidigt att datasäkerheten var bräcklig och det gjorde honom orolig att *"anförtro"* sig åt *"fel maskin"* (s. 59).

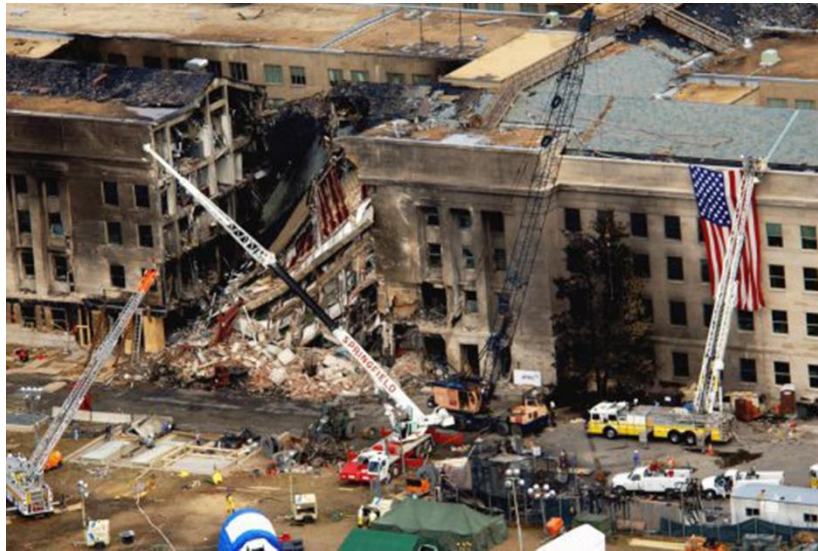
Han berättar att han läst i nån artikel om det amerikanska kärnvapenprogrammets historia och *"innan jag visste ordet av hade jag med bara några klick surfat över till Los Alamos-laboratoriet, landets kärnforskningsanläggning"* (s. 60). Sen berättar han mycket detaljerat om hur man kan göra. Han skickade dessutom ett e-postmeddelande till laboratoriets webbmaster och berättade om sårbarheten och väntade på ett svar *"som aldrig kom"* (s. 61). Då ringde han upp dem, men fick ingen kontakt. Förrän flera veckor senare. Det tog ett tag innan mannen som ringde förstod att Snowden bara var tonåring. Han sa att Snowden skulle kontakta honom när han fyllt 18 år.

Snowden sov sig igenom gymnasiet. Det är roande att läsa om hur han hackade på nätterna och sov i skolan på dagarna. Vissa lärare utmanade honom genom att be om Snowdens åsikt i en fråga som han inte hört. Det roliga är att Snowden skriver: *"Sanningen är att jag älskade dessa stunder som var de största utmaningar gymnasiet hade att erbjuda. Jag älskade att bli ställd mot väggen, omtöcknad och förvirrad, med 30 par ögon och öron tränade att följa mig och vänta på att jag skulle göra bort mig, medan jag sökte efter en ledtråd på den halvtomma svarta tavlan"* (s. 64).

Hans första jobb blev som webbdesigner åt en ung kvinna, **Kelly**, som han blev förälskad i men som var gift. Företaget låg inne på *Fort Meade*, en bas där NASA låg och där Kellys make arbetade. Det var ett enormt lärorikt arbete för Snowden. Han var 16 år och hon 25 år. Det var då katastrofen skedde...

11 september 2001

Den händelse som kom att förändra Snowdens liv var attacken i New York. Han berättar ingående om sina upplevelser och erfarenheter. Han hade en morfar som arbetade i Pentagon när den attackerades så familjen blev oroliga, men det visade sig att han klarat sig. Båda föräldrarna var ju på olika sätt inblandade i olika delar av försvaret så attackerna blev mycket påtagliga för dem.

Pentagon 9/11

Snowden berättar hur han okritiskt accepterade myndigheternas förklaringar till det som skett och han gav stöd till det krig som följde. Han skriver: *”Mitt eget reflexmässiga och okritiska stöd för det beslutet är det jag ångrar mest i mitt liv... Jag accepterade alla de påståenden som medierna sålde in som fakta...”* (s. 84). Han berättar att han tidigare hade varit ambivalent till militärtjänsten eftersom han tyckte den var meningslös. Han ansåg att han bäst kunde tjäna sitt land ”bakom en terminal”, men han kände nu att det var ett alltför bekvämt sätt, så nu bestämde han sig för att ta värvning.

Utmaningarna inom militärtjänsten beskrevs målade filmen *”Snowden”*. Om hur han försökte hänga med trots skador och smärtor och hur han till slut rasade ur sin säng från övre slafen och bröt båda benen. Därmed blev han hemförlovad och det var slut med hans militära period. Nu insåg han att han fick tjäna sitt land genom att sitta vid datorer.

Kritikerna av Snowden som till och med kallar honom för en *”CIA-inflytelseagent”*⁸ menar att ett av bevisen för att Snowden (och **Julian Assange**)

⁸ *Hur man identifierar en identifierar en CIA-inflytelseagent?* Av Dr. Webster G. Tarpley - 11 aug. 2013 - <https://studylibsv.com/doc/983473/cia-verktyget-snowden%3F-hur-man-identifierar-en-cia>

inte är riktiga visselblåsare utan ”CIA ’Rat Traps’”⁹ anför avsaknaden av djupare avslöjanden om 9/11 – samt att de inte kritiserar Israel.

Snowdens politiska funderingar

Snowden berättar hur han genom en webbplats som hette *HotOrNot.com* träffade sin blivande partner och ”mitt livs kärlek” Lindsay Mills (s. 101). ”Till min förvåning passade vi ihop”, skriver han. Sen finns hon med i hela boken, med utmaningar och härliga privata berättelser. Snowden var nu 22 år gammal. De hade olika politiska ståndpunkter, eller snarare Snowden hade inga. Vilket kom att ändras. Han berättar både i boken och i intervjuer senare att hon hjälpte honom att förstå viktiga politiska frågor och teman.

Till min stora överraskning konstaterar han exempelvis att ”utomjordingar, så vitt jag kunde se, aldrig kontaktat jorden eller åtminstone inte varit i kontakt med USA:s underrättelsetjänster” (s. 134). Då måste han ha missat att hitta uppgifterna om hur president **Eisenhower** i februari 1954 träffade extraterrestrials och förhandlade med dem, vilket bland andra rymd- och Apolloforskaren **William M. Tompkins** berättar om i sin bok ”*Selected by Extraterrestrials - My life in the top secret world of UFOs, think-tanks and Nordic secretaries*” (2016).¹⁰ Fast Snowden kanske inte var intresserad av att undersöka detta.

Dessutom konstaterar Snowden att ”Ja, människan landade verkligen på månen. Klimatförändringarna är verkliga. Och nej, de vita strecken som flygplan lämnar efter sig på himlen ingår inte i något statligt program för att släppa ut kemikalier som ska hjälpa till att kontrollera befolkningen” (s. 135).

Att vi landade på Månen har jag också kommit fram till efter en tids litteraturstudier och jag skrev två artiklar om det.¹¹ När han konstaterar att klimatförändringarna är ”verkliga” säger det ingenting om vad påståendet innebär. Tror han på ”global uppvärmning” eller konstaterar han bara att det ständigt pågår och har pågått klimatförändringar på Jorden?

Temat med ”de vita strecken” överraskar mig eftersom flera forskare har funnit att de ingår i program med flera syften.¹² Om de sen ingår i ”statliga program” eller i andra program och om stater har godkänt dem, känner jag inte till.

⁹ Assange & Snowden are CIA "Rat Traps" - 14 november 2018 - <https://www.henrymakow.com/2018/11/assange-snowden-rat-traps.html>

¹⁰ Se min artikel om Tompkins bok - http://www.piahellertz.com/Selected_by_Extraterrestrials.pdf

¹¹ ”Månlandningen – har vi landat eller inte?” (2018) - <http://www.piahellertz.com/Manlandningen.pdf>
och ”Det är 50 år sedan vi landade på Månen” - 20 juli 2019 - http://www.piahellertz.com/50_ar_sedan_vi_landade_pa_Manen.pdf

¹² En författare som gått in på detta tema är pseudonymen Maximilian Schnell i boken ”De vita linjerna i skyn” - http://www.piahellertz.com/De_vita_linjerna_i_skyn.pdf

Jag har skrivit både en artikel om geoengineering, de s.k. ”chemtrails”¹³ och en bok om klimatdebatten, ”Att leka Gud – Om klimatdebatten, geoengineering och en ny världsordning” (2015).¹⁴ Jag gör ett kort utdrag ur artikeln:

Ett intressant påpekande som Dane Wigington (som forskat omkring geoengineering i flera år¹⁵ gör är att författarna till studien inte nämnde det senaste uttalandet om geoengineering som chefen för CIA, John Brennan, framförde nyligen inför Council on Foreign Relations. I juli i år medgav han att ”chemtrails”, eller som han uttryckte det, “Stratospheric Aerosol Injection”, ”stratosfäriska aerosolinjektioner”, är en etablerad vetenskap, geoengineering, som är en metod för att bekämpa den globala uppvärmningen. Även svenska universitet har forskning i geoengineering. Linköpings universitet ”tar geoengineering på allvar”.

Tillbaka till John Brennans uttalande. Dane Wigington säger i en intervju: När CIA-chefen Brennan nu måste vända sig till offentligheten, är det klart att det blivit mycket svårt för dem att dölja denna elefant i vardagsrummet och den skada det har gjort, inte bara för miljön, utan också för oss.¹⁶

Med denna information om chefen för CIA och hans uttalande är det svårt att förstå att inte Snowden upptäckt och förstått detta, men det kanske låg utanför hans intresseområden – för jag vill inte tro att han medvetet ljugar om detta.

I skrivande stund hittar jag en artikel av **Makia Freeman** som ofta gör kunniga och intressanta analyser av det som händer i världen på sin blogg ”*The Freedom Articles*”¹⁷. I artikeln ”*The Curious Case of Edward Snowden*”¹⁸ tar

¹³ 'Chemtrails' – Fakta eller Fiktion? - <http://www.piahellertz.com/Chemtrails-FaktaellerFiktion.pdf>

¹⁴ Eftersom min bok snart är slutsåld så har jag lagt ut manuset på min Boksida för gratis läsning - http://www.piahellertz.com/Att_leka_Gud-Om_klimatdebatten_geoengineering_och_en_ny_varldsordning.pdf

¹⁵ <https://www.geoengineeringwatch.org/>

¹⁶ 'Chemtrails' – Fakta eller Fiktion? (2016) - <http://www.piahellertz.com/Chemtrails-FaktaellerFiktion.pdf> (sid. 4).

¹⁷ <https://thefreedomarticles.com/>

¹⁸ *The Curious Case of Edward Snowden* – Makia Freeman – 30 oktober 2019 -

hon upp liknande funderingar som jag fick. Hon skriver: ”Så vi har några av de största ämnena omkring konspirationer här: utomjordingar, 9/11, man på månen, klimatförändringar och chemtrails. På var och en främjar Snowden mainstreamlinjen. Varför?” Fast jag blir förvånad när hon räknar in ”man på månen” bland dessa teman eftersom jag själv, som jag nämnde ovan, ägnat en hel del tid åt att studera frågan. Men i en artikel, *Everything is fake by Makia Freeman*¹⁹ avslöjas att hon är osäker. Hon nämner de falska fotona som **Stanley Kubrick** lär ha tagit, men hon säger att vi kanske åkte till Månen men att bilderna var falska. Det är en tes som även andra författare för fram.

Arbete inom underrättelsetjänsten

Snowden fick arbete på *Marylanduniversitet* i College Par, som hjälpte NSA att starta en ny institution som kallades *Centrum för avancerade språkstudier, CASL*. Det officiella syftet var att undersöka hur människor lär sig språk och att skapa datorstödda metoder för att hjälpa dem (s. 116). Det dolda syftet var att NSA ville förbättra sina metoder för taligenkänning för datorer. NSA ville att ”deras datorer skulle förstå och analysera de massiva mängder av kommunikationer på de främmande språk som byrån avlyssnade” (s. 116). Snowdens uppgift var att patrullera de tomma salarna i en byggnad som ännu inte var färdig. Under tiden sökte han jobb och åkte på jobbmässor.

Så småningom fick han jobb på CIAs högkvarter. ”Jag började arbeta för CIA när byråns moral nådde sitt lågvattenmärke”, skriver han (s. 125). Det var inte lätt att hänga med i de olika turer med arbetsbyten som Snowden gjorde fram till 2013 när han bestämde sig för att visselblåsa och berätta om det totala övervaknings- och kontrollsystem som NSA hade byggt upp. Han var i Japan, i Geneve, i Hawaii med mera. Han undervisade ofta om säkerhets- och övervakningssystemen för behöriga. Han berättar både i boken och i intervjuer att han älskar att undervisa och det märks i de intervjuer jag lyssnat på.²⁰

https://thefreedomarticles.com/curious-case-edward-snowden-permanent-record/?owa_medium=feed&owa_sid=

¹⁹ *Everything is fake by Makia Freeman* – 28 mars 2016 -

<https://newagora.ca/everything-fake-makia-freeman/>

²⁰ Här är några exempel på intervjuer som jag lyssnat på:

Edward Snowden - “Permanent Record” & Life as an Exiled NSA Whistleblower | The Daily Show - 20 sep. 2019 - <https://www.youtube.com/watch?v=PArFP7ZJrtg>

Edward Snowden: Private Contractors Play Key Role in U.S. Intelligence’s “Creeping Authoritarianism” - 30 sep. 2019 - <https://www.youtube.com/watch?v=GV0q7g18x9o>

Edward Snowden - How Your Cell Phone Spies on You

https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=VFns39RXPrU

Edward Snowden Has Three Security Tips For You - 23 okt. 2019

<https://www.youtube.com/watch?v=9QsXMwJ46x0>

Edward Snowden at Web3 Summit - 24 sept. 2019 -

Han fick jobb på NSA och skriver att *"I början av min anställning vid NSA 2009 hade jag bara obetydligt större kunskaper om byråns praktik än resten av världen"* (s. 171). Sen verkar han ha bytt jobb mellan CIA och NASA då och då. Ett intressant konstaterande som Snowden gör är: *"En enda smartphone av ny modell har större datakraft än alla krigstida maskiner i Tredje riket och Sovjetunionen tillsammans"* (s. 183). Wow...

I fyra års tid reste han och arbetade på olika platser men år 2011 var han tillbaka i USA igen och kom då att arbeta med att utveckla *"Molnet"*. Jag hänvisar till boken för den intresserade.

Snowden börjar "vakna"

Han skriver *"Potentiellt missbruk av övervakning staplas i mina tankar till en kumulativ vision av en fruktansvärd framtid"* (s. 193). Sen berättar han mycket detaljerat i boken om hur han successivt insåg farorna. Han kunde inte ens berätta för Lindsay, vilket gjorde honom spänd och orolig. *"Jag kunde inte berätta för henne att mina tidigare medarbetare på NSA kunde bestämma sig för att ställa henne under övervakning och läsa de kärleksdikter hon skickat till mig. Jag kunde inte berätta för henne att de kunde komma åt alla bilder hon tog, inte bara hennes offentliga bilder, utan också intima..."* (s. 195). Två av Lindsays hobbies var dels fotografering och dels pole dance. Flera bilder och videos visar hur skicklig hon är.

Lindsay Mills en av många bilder på nätet

<https://www.youtube.com/watch?v=pXksLYW4380>

Edward Snowden - "Permanent Record" & Life as an Exiled NSA Whistleblower | The Daily Show - 20 sep. 2019 - <https://www.youtube.com/watch?v=PArFP7ZJrtg>

Joe Rogan Experience #1368 - Edward Snowden - 23 okt. 2019 (2 tim 49 min)

https://www.youtube.com/watch?time_continue=7&v=efs3QRr8LWw

Det finns flera intervjuer på Youtube.

Epilepsi

Nu börjar Snowden må dåligt. Han blir klumpig, ramlar lätt och stötte i saker. Så får han ett epileptisk anfall. Hans mamma hade epilepsi. Han konsulterar experter. Nu skriver han: *”Jag kände mig besegrad. De två stora institutionerna i mitt liv hade blivit förrådda och svikit mig: mitt land och internet. Och nu var turen kommen till min kropp. ... Min hjärna hade bokstavligen kortslutits”* (s. 199).

Snowden tvingades nu göra många sjukhusbesök och blir deprimerad och slö av de mediciner han fick. Han orkade knappt läsa. Ändå orkar han reflektera över medborgarnas friheter och rättigheter men hur dessa begränsas. De är inte ens garanterade av lagar upptäcker han. Han började känna att han ville *”hjälpa till”* (s. 205). Han läste om den grabb som startade den arabiska våren. Denne var en ung handlare i Tunisien som sålde frukt och grönsaker. *”I protest mot upprepade trakasserier och utpressning av myndigheterna ställde han sig på torget och satte eld på sig själv och dog som martyr. Om den sista fria handling han kunde göra för att trotsa en illegitim regim var att sätta eld på sig själv, kunde jag ta mig upp ur soffan och trycka på några knappar”*, skriver Snowden (s. 206).

Därefter börjar Del 3 av boken, den som handlar om hur han nu förbereder sin visselblåsning.

Vägen ut ur tunneln

Snowden betonar att han inte började med att kopiera dokument utan han började med att han läste dem. Inledningsvis ville han bara få bekräftelse för de misstankar han fått redan år 2009. Nu var det 2012.

Ett dokument som han höll högt och som han även hade på sitt arbetsbord var författningsdokumentet som ratificerades och undertecknades den 17 september år 1787, landets ”grundardokument”. Den dagen var Snowdens favorithelg, även om det inte var en helg för ledighet, bara en högtidsdag. Han brukade ta en hög av de exemplar av författningen som brukade läggas ut på arbetsplatsen dessa dagar. Han såg ingen annan ta dem, men han brukade ge exemplar till sina kollegor. *”Mitt exemplar lutade mot Rubiks kub på mitt skrivbord och en tid gjorde jag det till en vana att läsa den på lunchen”*. Inledningsorden var *”We the People”, ”Vi, folket!”* (s. 224).

Det var också den dagen år 2019 som den svenska översättningen av Snowdens bok släpptes i Sverige.²¹ Det verkar också ha varit världssläpp det

²¹ *Självbiografi av Edward Snowden släpps på svenska i september – topphemligt manus - <https://www.boktugg.se/2019/08/01/sjalvbiografi-av-edward-snowden-slapps-pa-svenska-i-september-topphemligt-manus/> - Läs gärna artikeln om hur hemlighetsfullt det var med översättning och publicering av boken.*

datumet. Vilket fantastiskt sätt att uppmärksamma och hedra *Första författningstillägget* (1791) som behandlar religionsfrihet, d.v.s. förbjuder kongressen att etablera en viss religion framför en annan genom lag och skyddar rätten att fritt utöva religion, yttrandefrihet, pressfrihet, mötesfrihet och petitionsfrihet vilket innebär rätten att påtala missförhållanden och föreslå lagändringar för kongressen utan risk för repressalier.

Att läsa om Snowdens våndor inför beslutet att bli en visseblåsare är en mycket stark och spännande läsning. Hur han argumenterade inför sig själv. Hur han blev alltmer medveten om att han måste göra det. Vem annars? Han hade haft unika arbetsplatser med total insyn i hur och var och när och mot vem övervakningen skedde. Han var själv en stark anhängare av individuell frihet. Han var stark anhängare av att människor måste få ha sitt privatliv i fred. ”Terroristargumentet” var alldeles för svagt för den gigantiska informationsinsamling som pågick. Någonstans gör han en intressant liknelse. Han jämför ett USB-minne, som kan lagra massor, med den nya NSA-byggnaden och han inser att planerna är att lagra mer än massor. Man vill lagra allting under evig tid.

En spännande scen i filmen *”Snowden”* är när han för sista gången går ut ur tunneln med sina dokument i ett litet kort instoppat i sin Rubiks kub. I

verkligheten är det aningen mer komplicerat men Rubiks kub finns med i processen.

Det är nu han börjar försöka ta kontakt med journalister för att få hjälp att sprida dokumenten. Det är spännande hur han försöker med olika hemliga signaturer när han försöker få kontakt med Glenn Greenwald, som i början inte anar vilket scoop han nu står inför, *Citizenfour*, *Cincinnatus* och *Verax* - Latin för "truthful", sanningsenlig.

Hongkong

Eftersom han ofta är ute på resor i arbetet så är det inga större problem att ta sig till Hongkong. Under de första tio dagarna på hotellet vågade han inte lämna rummet av rädsla för att nån skulle smyga in och installera avlyssning. Han staplade kuddar vid dörren för att undvika att man skulle kunna smyga in övervakningsanordningar. "När Laura och Glenn äntligen kom hade jag provat alla rätter som fanns på rumsservicemenyn", skriver han (s. 279).

Där får han äntligen efter många försök kontakt med **Glenn Greenwald** och **Laura Poitras** samt Guardianreportern **Ewen MacAskill** som alla reste till Hongkong och deras gemensamma arbete med att publicera kunde äntligen börja. Det är början på juni 2013.

Snowden, David (Greenwalds livspartner), Greenwald och Poitras

Snowden kände till att Glenn Greenwald var en reporter och jurist som var inriktad på att försvara medborgerliga rättigheter. Han arbetade som grävande journalist och hade intresserat sig mycket för just övervakningssystemet. Laura Poitras var en kunnig och prisbelönad politisk dokumentärfilmare som Snowden kände förtroende för. Det är enormt fascinerande att läsa om deras samarbete under dessa dagar i början av juni 2013.

Resten är historia...

När deras gemensamma arbete var klart och Snowden hade offentliggjort att det var han som var visselblåsaren, så började sökandet efter ett land som ville ta emot honom. Flera länder var inledningsvis positiva, men så fick de ett telefonsamtal från USA och så var det "nej tack". Kvar stod Ecuador. Så det var dags att lämna Hongkong. Första tiden efter avslöjandena fick Snowden hjälp av ett par duktiga advokater att hitta ett gömställe i Hongkong. All media dammsög hotellen i Hongkong på jakt efter honom, men han fick istället bo hos en mycket fattig flyktingfamilj, som själva gömde sig i väntan på asyl. Han skriver i tackordet att han är enormt tacksam för dessa fattiga människor som hjälpte och skyddade honom och som vägrade ta emot pengar av honom, så han fick gömma pengar i deras lägenhet som tack. Han skriver också att han en dag hoppas få träffa dem igen när de är fria och fått asyl någonstans.

När det var dags att lämna Hongkong fick han hjälp av en av *Wikileaks* journalister, redaktören **Sarah Harrison**. Det var roligt att läsa Snowdens kommentarer om **Julian Assange**, i synnerhet som jag nyligen läst **Daniel Domscheit-Berg** bok "*WikiLeaks: historien bakom sajten som förändrade en hel värld*" (2011). Det är en märklig berättelse om en märklig relation, där författaren som var mycket nära medarbetare och kompanjon till Assange, avslöjar den mycket laddade relationen med Assange, som verkar ha varit en lynnig, maktfullkomlig personlighet, men samtidigt enormt fascinerande och charmig och mycket kunnig. Snowden skriver:

Människor har länge tillskrivit Assange själviska motiv för sin önskan att stödja mig, men jag tror att han genuint ville hjälpa mig att framför allt undgå ett fängslande. Att det inkluderade att ge USA:s regering ett tjyvnyp var bara en bonus för honom, en underordnad fördel, inte målet i sig. Det är sant att Assange kan vara egoistisk och fåfäng, lynnig och även en översittare. Efter en skarp meningväxling bara en månad efter vår första textbaserade konversation kommunicerade jag aldrig med honom igen, ... (s. 291)

Hade jag inte läst Daniel Domscheits-Bergs bok innan hade jag upplevt detta textavsnitt som mycket märkligt eftersom jag enbart hade en positiv bild av Assange, men nu kunde jag förstå lite mer.

UK WikiLeaks journalist Sarah Harrison with Edward Snowden in Moscow in October.
Photograph: Sunshine Press/Getty Images

Sarah Harrison blev en klippa för Snowden under resan från Hongkong på vägen mot Ecuador med mellanlandning i Moskva. Att läsa om resan och hur hon ständigt hjälpte honom värmdes hjärtat. Det finns således ytterligare en hjälte i den här berättelsen. Hon heter Sarah Harrison.

När Snowden vid ett tillfälle sa att hon inte behövde skydda honom svarade hon: *"Låt oss klargöra en sak! Jag skyddar inte dig. Ingen kan skydda dig. Jag är här för att göra det svårare för någon att blanda sig i. För att se till att alla uppför sig väl!"* "Så du är mitt vittne", kommenterade Snowden. Hon svarade: *"Någon måste vara den sista personen att se dig i livet. Det kan lika gärna vara jag."* (s. 293).

När de kom fram till Moskvas flygplats blev de kontaktade av den ryska säkerhetstjänsten. Snowden anade orsaken till kontakten och klargjorde direkt att han inte var intresserad av att samarbeta med dem.

Han fick nu också veta att USA hade stoppat hans pass. Det var **John Kerry** som hade kontaktat Ryssland. Nu tvingades Snowden stanna på flygplatsen i 40 dygn innan det kom en lösning. *"Särskilt när det gäller Ecuador fick de bokstavligen ett direkt hot, tror jag från John Kerry, att återkalla handelspreferenser"*, berättar han. Handelspreferenser var i grunden det som höll Ecuadors ekonomi vid liv, bokstavligen för broccolibönder och rosbönder. Dessa är fattiga, inhemska jordbrukare. John Kerry hade sagt: *"Vi kommer att se till att dessa människor och deras familjer inte kan äta om du försvarar den här killens mänskliga rättigheter."*²²

USA jagade Snowden. Man trodde att han fick plats på ett flygplan som

²² Hämtat från *How the Real Edward Snowden Helped Write the Ending to Oliver Stone's 'Snowden'* – Jen Yamato – 12 juli 2017 - <https://www.thedailybeast.com/how-the-real-edward-snowden-helped-write-the-ending-to-oliver-stones-snowden>

Bolivias president **Evo Morales** reste på. Det planet tvingades ner i Wien och genomsöktes. ”Händelsen var en förolämpning mot Ryssland, som inte kunnat garantera en besökande statschef säker resa hem”, skriver Snowden (s. 299). Den 1 augusti beviljades Snowden tillfällig asyl i Ryssland eftersom det blev problem att ha honom kvar på flygplatsen.

Jag tänker naturligtvis på filmen ”*The Terminal*” som är en amerikansk dramakomedi från 2004 regisserad av **Steven Spielberg** med **Tom Hanks** i huvudrollen. Tom Hanks blev också fast på en flygplats på grund av att han varken kunde släppas ut i USA eller kunde åka tillbaka till sitt hemland.²³

Boken publiceras

Idag har Snowden bott i Ryssland i sex år. Han berättar i intervjuer under hösten 2019 i samband med att hans självbiografi publicerats, att hans liv i Ryssland är bra och relativt fritt. Han lever tillsammans med Lindsay Mills sen 2014. Vi fick veta att de gift sig, men i en intervju nu berättar Snowden att de egentligen inte haft bröllop ännu. Men det kommer...

Ett intressant kapitel i boken är Lindsays dagboksanteckningar från tiden 22 maj 2013 till 2 juli 2013, där hon avslöjar sina känslor och upplevelser under den här mest laddade tiden. Hur polis och agenter besökte henne och gjorde husrannsakan utan att hon visste varför. Hur hon reagerade och kände när hon den 9 juni fick se Snowden på TV där han avslöjar sig i den intervju Laura Poitras gjorde.²⁴

Han berättar i intervjuer att han numera försörjer sig på att hålla föreläsningar och att undervisa via tekniken. Efter publiceringen av boken har

²³ https://sv.wikipedia.org/wiki/The_Terminal

²⁴ NSA whistleblower Edward Snowden: 'I don't want to live in a society that does these sort of things' – 9 juli 2013 - <https://www.youtube.com/watch?v=0hLjuVyIirs>

Snowden gjort många intervjuer och föreläsningar i olika sammanhang. Jag upplever honom som en mycket ödmjuk, mycket begåvad och samlad man som jag gärna lyssnar på. Han är nu 36 år och har funnit sig tillrätta med sitt liv, men han vill gärna flytta hem till USA igen. Förutsättningen han nämner om och om igen är att han får en rättvis rättegång där nämndemännen får höra hans egna argument, något som tydligen inte är norm i s.k. spionrättegångar. I intervjuerna poängterar han problemen för visselblåsare, att de behandlas illa och att fokus ofta är på *personen* och inte på det *tema* som visselblåsaren velat avslöja. Detta är något han själv upplevt. Istället för att fokusera på de oerhört negativa konsekvenser som massövervakningen och informationsinsamlingen innebär, så fokuserar man på Snowden själv och misstänkliggör honom som person och hans syften.

Boktugg.se berättar att utländska rättigheter till översättning av boken hittills har sålts till 20 länder, bl.a. England, Tyskland, Nederländerna, Frankrike, Spanien, Portugal, Brasilien, Norge, Danmark, Finland, Polen, Grekland, Ungern, Turkiet och Italien.²⁵ Helt klart aktualiserar boken det som Snowden avslöjade 2013. Övervakningstemat lyfts upp igen i media.

Heder åt *Leopard förlag* som så snabbt fick boken översatt och publicerad på svenska. Jag är imponerad av översättarens, **Stefan Lindgrens**, arbete. Det kan inte ha varit en lätt uppgift att på ett korrekt sätt översätta alla avancerade, tekniska begrepp och processbeskrivningar. *"Vi fick manuset med hans (Snowdens, min anm.) egna ändringar skrivna för hand. En pappersutskrift som skickades med kurir. Stefan Lindgren, en erfaren översättare, cyklade hit och tog emot kuvertet med manuset. Sedan satt han hemma och översatte med en*

²⁵ *Självbiografi av Edward Snowden släpps på svenska i september – topphemligt manus* – 1 augusti 2019 - <https://www.boktugg.se/2019/08/01/sjalvbiografi-av-edward-snowden-slapp-pa-svenska-i-september-toppemligt-manus/>

dator som inte fick vara uppkopplad mot internet”, berättar **Moa Elf Karlén** på Leopard förlag.²⁶

Boken borde kunna bli en guldgruva för tips och kunskaper för ”datornördar” och IT-intresserade. Ed Snowden är mycket detaljerad och beskriver olika källor för information och kontakter. Vad jag förstått försökte USA stoppa publiceringen. USAs regering påstod att han bröt ett sekretessavtal med CIA och NSA. Man hävdar att den tidigare anställde entreprenören vid CIA och NSA bröt mot avtal med de båda myndigheterna eftersom han inte lämnade in manuset till dem för granskning innan publicering. Regeringen hävdar också att han kränkte samma avtal genom att hålla tal om underrättelsefrågor. Man försöker därför få tillbaka alla Snowdens intäkter från boken. USA kommer dock inte att försöka hindra publicering eller distribution av ”*Permanent Record*”. Det skulle kränka Snowdens rättigheter enligt First Amendment, första tillägget i USA:s konstitution.

*”Det kan ytligt sett verka svårt för USA att faktiskt göra anspråk på dessa intäkter med tanke på att Snowden bor i Ryssland under asyl. Men regeringen stämmer också bokens förläggare i ett försök att förhindra att intäkter överförs till honom. Om han någonsin skulle återvända till USA står Snowden också inför straffrättsliga anklagelser för att ha avslöjat sekretessbelagd information”. Det skriver Kris Holt i artikeln “The US is suing Edward Snowden over his memoir”.*²⁷

Jag rekommenderar boken mycket varmt. Jag håller med nån artikelför-

²⁶ Se fotnot 17.

²⁷ “The US is suing Edward Snowden over his memoir” – Kris Holt - https://www.engadget.com/2019/09/17/us-edward-snowden-book-permanent-record-lawsuit-memoir/?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xiLnNILw&guce_referrer_sig=AQAAADwjvEqneJyn5RfiMIPE84T5r8pWG40OVY6Hf1-IqhyIJv65vssy7n75GSobDefadoZs61A32VYt7DBmfqMPLEWbyC8NidVEhj5c1LQz94t07kY8-ilOi0woAdAs4UpHXNOzyzzMhDjbFAHKU4uMK-av9G0dqevcT7nWLhOANm

fattare som skrev att det är lätt att bli paranoid efter läsningen, men det kanske är nödvändigt att bli lite paranoid eftersom det finns all anledning att vara försiktig med vad vi sprider på nätet och även hur vi använder tekniken. Boken medvetandegör också. Jag rekommenderar också de intervjuer som Edward Snowden gjort under hösten 2019. De fyller ut en hel del luckor även om boken är sprängfylld med både fakta och berättelser.

